

give Regjeringen Indseende med, hvorledes Summen anvendes. I alle andre Henseender har Regjeringen Indseende med, hvorledes de bevilgede Beløb anvendes, men her er det ikke Tilfældet, saaledes at der ingen Sikkerhed er for, at Summen ubelukkende anvendes i Folkeoplysningens Tjeneste. Naar man seer, at der etsteds i Jylland er to Høiskoler, som stadig bekæmpe hinanden, kan man vel nære nogen Tvivl i denne Henseende; thi var det kun Folkeoplysning, hvorpaa det kom an, og dreves der ikke Politisk ved Siden af, kunde Skolerne ikke saaledes bekæmpe hinanden; Oplysning kan dog ikke være saa aldeles modsat, at to Skoler af den Grund idelig og idelig skulde bekæmpe hinanden, men det kommer af, at de drive politiske Agitationer. Jeg mener derfor, at skulde vi hvert Aar forhøje Bidraget, maae vi give Regjeringen Indseende med, hvorledes der undervises ved disse Skoler, og hvorledes man forholder sig overfor andre Spørgsmaal, naar man befatter sig dermed. Jeg skal meget fraraåde at gaae ind paa Forslagene, fordi jeg troer, at de ville modarbejde, hvad jeg ogsaa ønsker, nemlig at fattige Børn faae Adgang til Skolerne; jeg troer, at dette vil naaes i langt større Maal ved ikke at bevilge de 11,000 Rd. Dernæst vil jeg sige, at skulde man gaae til at slaae de 2 Conti sammen — de 14,000 Rd. og de 11,000 Rd. — vilde jeg finde det meget mærkeligt, om Regjeringen gik ind paa at modtage en saadan yderligere Sum uden at forbeholde sig Indseende med, hvorledes Skolerne drives, og hvad der i dem forsøges lært eller forsøges bibragt de unge Menneffer. — Hvad Vædringsforslaget under Nr. 41 angaaer, skal jeg slutte mig til det ærede Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds (Jacob Jensen), som forsvarede det. Jeg troer ogsaa, at det maa være klart for os, om Staten har nogenstomhelst Forpligtelse i denne Henseende, før vi vedtage at opbygge Skaarup Skole, og jeg troer, Thinget handler i Dvereenstemmelse med tidligere Afstemninger, naar det negter dette Tilskud.

Abberg: Da jeg ikke har kunnet tiltræde de Vædringsforslag, der ere opførte under Nr. 34 a og b og 35, som have vundet Til-

slutning af de fleste af Finantsudvalgets Medlemmer, maa det maaffee være mig tilladt med et Par Ord noget nærmere at begrunde min Opfattelse af disse Forslag. Jeg erkjender den smukke Hensigt, der ligger til Grund for Vædringsforslagene under Nr. 34 a og b, der gaae ud paa at yde Tilskud til fattige unge Menneffers Ophold og Underviisning paa Høiskolerne, men jeg troer, at disse Forslags Gjennemførelse vil støde paa saadanne praktiske Vanfæltigheder, at de ville vise sig omtrent betydningsløse. Dette skal jeg iøvrigt nærmere komme til at omtale. Det er vistnok erkjendt af Alle, idetmindste af de allerfleste ærede Herrer, som her ere tilstede, at vort Almueffkolevæsen i det Hele taget trænger til Reform, og at der maae gøres, hvad der kan, for at Oplysningen kan fremmes noget bedre, og dette forekommer mig at være en saa stærk Grund, som der behøver at anføres for, at der bør nedsettes en Commission til at tage hele Forholdet om en Reform af Almueffkolevæsenet under Overvejelse og derefter fremkomme med Forslag til en Ordning heraf. Jeg troer derfor, at Alle ere enige om, at Oplysningen selv ved Almueffkolerne kan bringes langt videre, og at en større Almueoplysning er det Maal, der maa stræbes hen til, hvortilmod det er Midlerne til at naae Maalet vi ere uenige om, og til at fjerne denne Uenighed, troer jeg, at en Commission vilde være fortrinlig stiftet. Efter min Mening burde en Reform først begynde med Almueffkolevæsenet, for at udvikle dette saaledes, at der kan finde en nogenlunde jævn Dvergang Sted fra Almueffkolen til Høiskolen. Den Retning, hvorpaa man nu nærmest er kommen ind, at oprette Høiskoler uden at indføre en tilsvarende Reform i Almueffkolevæsenet, forekommer mig at være det Samme som at opføre en ny Etage paa en gammel halvfaldbefærdig Bygning. Hvad iøvrigt Vædringsforslagene under Nr. 34 a og b angaaer, troer jeg, at de Midler, som man der vil stille til Skoleradens Disposition, ville volde disse overordentlig store Vanfæltigheder, dels derved, at de naturligtvis ikke kunne have noget personligt Kjendskab til de Menneffer, som de skulde udrede Understøttelse til, og at